

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.136.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15378 Pani Posłanki Anity Kucharskiej-Dziedzic, w sprawie składek na ubezpieczenia społeczne duchownych, po uzyskaniu danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Odpowiadając na interpelację nr 3944 Pani Posłanki w 2024 r. informowałem, że w zakresie zasad finansowania składek za duchownych oraz reformy Funduszu Kościelnego trwają prace w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego pod kierownictwem Władysława Kosiniaka-Kamysza, Wicepremiera i Ministra Obrony Narodowej, których celem jest wypracowanie wspólnego stanowiska oraz przedstawienie projektu dotyczącego funduszu. Stan ten nie zmienił się od tamtej chwili.

Międzyresortowy Zespół do spraw Funduszu Kościelnego nie zrealizował jak dotąd zadań nałożonych zarządzeniem nr 5 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego¹, w tym w szczególności nie przedstawił propozycji działań legislacyjnych, wynikających z wypracowanej koncepcji, zgodnie z § 2 przywołanego zarządzenia.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 9 stycznia 2025 r. skierował do przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego pismo z prośbą o zwołanie kolejnego posiedzenia zespołu. Do dnia dzisiejszego posiedzenie takie nie zostało zwołane.

W obliczu powyższego Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zdecydowało o podjęciu odrębnej inicjatywy ustawodawczej poprzez złożenie wniosku o wprowadzenie do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych² oraz niektórych innych ustaw wraz z Oceną Skutków Regulacji. Projekt zawiera propozycję reformy Funduszu Kościelnego.

Należy mieć na uwadze, że zagadnienia związane z finansowaniem składek na ubezpieczenia społeczne osób duchownych z Funduszu Kościelnego mieszczą się w zakresie merytorycznym działu „zabezpieczenie społeczne”, o którym mowa w art. 5 pkt 26 ustawy o działach administracji rządowej³. Działem tym kieruje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, co wynika z § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie

¹ Zarządzenie nr 5 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego (M.P. z 2024 r. poz. 17).

² Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199 i 252); dalej: u.s.u.s..

³ Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1275, z późn. zm.).

szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁴. Opracowana reforma ma na celu realizację czterech głównych założeń, tj.:

- określenie nowych źródeł finansowania obecnych zadań Funduszu Kościelnego w odniesieniu do wydatków na utrzymanie, ochronę i odbudowę budynków sakralnych mających status zabytków należących do kościołów i związków wyznaniowych;
- rozłożenie uczestnictwa w ponoszeniu kosztów składek na ubezpieczenia społeczne za duchownych między kościoły i związki wyznaniowe oraz duchownych;
- zagwarantowanie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego osobom duchownym (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP) w takim samym zakresie, w jakim korzystają z niego inne grupy społeczno-zawodowe;
- zapewnienie możliwości kontroli przez ZUS prawidłowości zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego osoby duchownej w celu weryfikacji posiadania przez nią tego statusu oraz celem weryfikacji zasadności i prawidłowości finansowania lub opłacania za nią składek przez instytucje kościelne lub związki wyznaniowe.

Nie ulega wątpliwości, że mechanizm polegający wyłącznie na oświadczeniu osoby zgłaszanej do ubezpieczenia potwierdzonym podpisem na dokumencie zgłoszenia do ubezpieczeń ZUS ZUA nie jest wystarczającym zabezpieczeniem przed przypadkami wyłudzenia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z Funduszu Kościelnego przez osoby do tego nieuprawnione. Dlatego w tym zakresie projekt przygotowany w ministerstwie ma uregulować również kwestię weryfikacji przynależności do kościoła lub związku wyznaniowego przez osobę uprawnioną do opłacania składek na zasadach dotyczących osób duchownych.

Informuję, że w piśmie z 7 sierpnia 2025 r. odniosłem się do uwag przekazanych do wniosku o wprowadzenie do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów ww. projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. Równocześnie zwróciłem uwagę na to, że inicjatywa podjęta przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie neguje roli oraz wyników prac prowadzonych w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego. Do chwili obecnej projekt przygotowany w MRPiPS nie został rozpatrzony przez Zespół do Spraw Programowania Prac Rządu.

Zrealizowanie projektu zmiany u.s.u.s. w zakresie dotyczącym osób duchownych będzie oznaczało znowelizowanie przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tzw. rozporządzenia drukowego w zakresie dotyczącym składania dokumentów ubezpieczeniowych za ubezpieczonych będących osobami duchownymi. Minister, w ramach opracowywania innego projektu zmiany u.s.u.s. oraz innych ustaw – zwanego roboczo „omnibus” – zamierza m.in. przekazać ZUS kompetencję do samodzielnego aktualizowania druków ubezpieczeniowych lub wprowadzania nowych kodów ubezpieczeniowych, co umożliwi szybsze i sprawniejsze realizowanie zmian w systemie ubezpieczeń społecznych. Projekt ten ma być odpowiedzią na liczne zmiany ustawowe procedowane zarówno z inicjatywy Ministra, jak też innych podmiotów, które wymuszają częstą nowelizację rozporządzenia drukowego. Takie rozwiązanie może być alternatywną drogą do wprowadzenia w dokumentach ubezpieczeniowych informacji, które dotyczą

---

⁴ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 2715).

przynależności do kościoła lub związku wyznaniowego przez osobę uprawnioną do opłacania składek na zasadach dotyczących osób duchownych.

Niżej przedstawiam dane uzyskane z ZUS (źródło: KSI ZUS) dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne duchownych, które finansowane są ze środków Funduszu Kościelnego.

Liczba płatników składek, którzy w dokumentach rozliczeniowych wykazali finansowanie składki na ubezpieczenia społeczne z Funduszu Kościelnego		
w roku:		
2023	2024	2025
11 761	11 031	12 574

Liczba osób z podziałem na poszczególne kody tytułów ubezpieczenia, za które opłacane były składki na ubezpieczenia społeczne z Funduszu Kościelnego			
w roku:			
KOD⁵	2023	2024	2025
1010	19 906	19 081	20 478
1012	0	0	0
1020	3 316	3 054	3 004
Razem:	23 222	22 135	23 482

Przypis składek na ubezpieczenia społeczne (w zł) płatników składek, którzy w dokumentach rozliczeniowych wykazali finansowanie z Funduszu Kościelnego		
w roku:		
2023	2024	2025
206 357 786,24	243 108 857,40	257 490 189,50

Dodatkowo ZUS poinformował, że:

- przeprowadzono 60 kontroli u płatników składek prowadzących działalność w zakresie organizacji religijnych (PKD 9491Z) w 2024 r. i taką samą liczbę kontroli w 2025 r.;
- w latach 2020-2025 r. nie kierowano wniosków i zawiadomień do właściwych organów w związku z niezgłaszaniem wymaganych ustawą danych lub zgłaszaniem nieprawdziwych danych albo udzielaniem w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień

⁵ 10 10 - duchowny, nieprowadzący pozarolniczej działalności gospodarczej, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru,

10 12 - duchowny, nieprowadzący pozarolniczej działalności gospodarczej, opłacający składkę od zadeklarowanej nadwyżki ponad minimalną podstawę wymiaru,

10 20 - duchowny, nieprowadzący pozarolniczej działalności gospodarczej, będący członkiem zakonu kontemplacyjno-klauzurowego lub misjonarzem, opłacający składkę od minimalnej podstawy wymiaru.

czy odmową ich udzielenia⁶ po zakończonych kontrolach płatników składek prowadzących działalność w ramach organizacji religijnych (PKD 9491Z).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

---

⁶ Art. 98 ust. 1 pkt 2 u.s.u.s.